Ner. 189. Sobota 19. Sierpnia 1854. Rok Gazecie 44.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Rosya. — Księztwa Naddunajskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 19. sierpnia. Wczoraj obchodzono u nas z całą świetnością Urodziny Jego ces. kr. apo. Mości. O piątej godzinie zrana zapowiedziały salwy z dział na wzgórzach Lwowa uroczystość dnia tego, a o 9. godzinie za przybyciem Jego cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięcia Karola Ludwika i Jego Excelencyi P. Namiestnika jw. Hr. Gołuchowskiego, odbyło się w katedrze nabożeństwo przy celebrze JE. Arcybiskupa Baranieckiego. JE. dowódzca armii FZM. Hr. Schlick z całą generalicyą i świetnym sztabem towarzyszył Jego cesarzewiczowskiej Mości. Świątynię Pańską zapełniały tłumy pobożnych, z trudnością dały się utrzymać miejsca dla zgromadzonych na akt dziękczynny dostojnych osób ze Szlachty, urzędników, obywateli miejskich, reprezentantów miasta, zakładów i wszystkich korporacyi. Po nabożeństwie defilowało rynkiem wojsko przed Jego cesarzewiczowską Mością otoczonym całą generalicyą, podczas gdy JE. p. Namiestnik na czele cywilnych osób udał się do cerkwi parafialnej na nabożeństwo obrządku gr. katolickiego; poczem deputacye wszystkich stanów pospieszyły złożyć powinszowania swoje na ręce JE. Pana Namiestnika. Jego cesarzewiczowska Mość Arcyksiążę Karol Ludwik chcąc uwzajemnić przychylną życzliwość ku Osobie Jego c. k. apo. Mości dostojnemu Bratu swemu, raczył sprosić na ucztę do siebie bardzo wiele gości wojskowych i cywilnych, i życzył ażeby ku pamięci odwiedzin Jego ces. kr. ap. Mości w naszej stolicy, uczta odbyła się w tych salach Namiestnictwa gdzie Cesarz Jego Mość podczas pobytu swego udzielać raczył powszechnych audyencyi. Salwy z dział oznaczały toasty spełniane, a muzyka z nadworu towarzyszyła odgłosom ludu. W wilię Urodzin, był świetny teatr, za przybyciem Jego cesarzewiczowskiej Mości do loży w towarzystwie JE. Pana Namiestnika Gołuchowskiego, dowódzcy armii Hr. Schlick i JE. księdza Arcybiskupa Baranieckiego odśpiewano hymn ludu, a za odsłonieniem świetnego obrazu Austryi z żywych osób, a z cyfrą Imienia Jego c. k. apo. Mości cała publiczność wynurzyła uczucia swoje okrzykami radości.

Z powodu uroczystości Urodzin Najjaśniejszego Pana J. M. Cesarza Franciszka Józefa odprawiło się na dniu 18. t. m. w kościele archikatedralnym Lwowskim ormiańskim pod przewodnictwem przełożonego kapituły JWK. M. Jakubowicza solenne nabożeństwo, poczem odśpiewano hymn ludu i stósowne do tejże uroczystości modlitwy; Jego Excelencya JW. ksiądz Arcybiskup tegoż obrządku dla słabości zgrzybiałego wieku swego niemógł uczestniczyć tej wzniosłej solennizacyi.

Lwów, 19. sierpnia. Jego Excel. c. k. FZM. baron *Hess*, naczelny Dowódzca armii przybył wczoraj o god. 7. wieczór do Lwowa.

Hiszpania.

(Dekreta i nagrody za zasługi.)

Wiédeń, 14. sierpnia. „*Gazeta de Madrid*“ zawiera nowe mianowania i promocye. Jenerał Ros de Olano na przedstawienie ministra wojny O'Donnela jest mianowany kawalerem orderu wielkiego krzyża S. Ferdynanda, nietylko za swe zasługi w ogóle, lecz także „za swoję odznaczającą się zasługę w świetnej bitwie pod Vicalvaro dnia 30. czerwca.“ Drugim dekretem zmieniono urzędników naczelnego trybunału wojny i marynarki. Trzecim dekretem, wydanym również na sprawozdanie O'Donnela, przywrócono znowu posady wszystkim wysokim wojownikom, złożonym przedtem z urzędu dla ich opozycyi.

Dnia 2. zwiedzał Espartero rannych w szpitalach, a potem juntę w lokalu jej posiedzenia, przyczem wyraził swą podziękę za wyświadczone posługi, jakiemi wspierano usiłowania jenerała San Miguel. Wezwano juntę, ażeby wymieniła osoby, które zasługują na nagrodę za odznaczenie się podczas powstania.

Datowana z *Barcelony* z 10. sierpnia depesza prywatna donosi co następuje: „Dwóch robotników przekonanych dowodami, że przewodniczyli tłumom, które wpadły do fabryk parowych i zagrażały robotnikom w zamiarze przerwania roboty, skazano na śmierć i stracono dnia dzisiejszego. Fabryki zaczęły znowu robić i wszystko wróciło do dawnego porządku.“ — Dzisiejsza poczta madrycka z 7. sierpnia, przyniosła wiadomość o przybyciu ministra budowli publicznych D. Francisca Lujan i ministra spraw wewnętrznych D. Francisca Santa Cruz, — przezco ustała już interymalność tych obudwu departamentów, — a oraz okólnik ministra spraw wewnętrznych do wszystkich junt z wezwaniem, ażeby nadesłały mu niezwłocznie wykazy wszystkich na ich rozkaz zniesionych, zmodyfikowanych lub nowoutworzonych urzędów publicznych, jakotez usuniętych i nowomianowanych urzędników z wyszczególnieniem ich rangi i zasługi. *(Zeit.)*

Anglia.

Londyn, 12. sierpnia. Mowa od tronu Jej Mości królowej Wiktoryi jest następującej treści:

„Mylordowie i Gentlemenowie! Stan spraw publicznych dozwala mi uwolnić Panów od dłuższej obecności w parlamencie.

Gentlemenowie Izby niższej!

Zamykając sesyę mogę z prawdziwą przyjemnością wyrazić Panom podziękowanie Moje za gorliwość, z jaką staraliście się o dostarczanie środków ku silnemu prowadzeniu wojny, w której znajdujemy się teraz. Ta liberalność w przyzwalaniu kredytów dla potrzeb państwa zobowiązuje Mnie do najszczerszej wdzięczności, a chociaż ubolewam nad tem, że ciężary mego ludu powiększone zostały, uznaję przecież najzupełniej tę roztropność, z jaką pomijaliście Panowie każdy wzgląd na dogodności chwilowe, starając się uczynić zadość bezpośrednim wymaganiom wojny bez powiększenia stojącego długu państwa. — Mylordowie i Gentlemenowie! Moje usiłowania będą w najszczerszem porozumieniu z Cesarzem Francyi zmierzać do tego, by poskromić ambicyę i agresyjnego ducha Rosyi, który Nas zmusił podnieść oręż w obronie sprzymierzeńca i dla zabezpieczenia przyszłego spokoju Europy. Zapewne podziwiacie Panowie razem ze Mną tę odwagę i wytrwałość, jakiemi odznaczyły się wojska Sułtana podczas oblężenia Silistryi i we wszystkich innych operacyach wojskowych nad Dunajem. — Przeważny interes spraw wojennych niedozwolił rozważyć należycie kilka z tych przedmiotów, które przy otwieraniu sesyi poleciłam uwadze Panów; jednakże Ja uznaję z radością tę gorliwość i czynność, z jakiemi przeprowadziliście Panowie kilka ważnych środków, zdolnych przynieść wielką korzyść dobru publicznemu. Wydaliście Panowie nietylko uchwałę otwierającą żeglugę nadbrzeżną połączonego królestwa i uwalniającą używanie statków zagranicznych od ostatniego ograniczenia legislacyjnego, ale zrewidowaliście nadto i ustalili całą ustawę, tyczącą się żeglugi handlowej. Uchwała upoważniająca izbę niższą do ściślejszej kontroli kosztów poboru podatków publicznych wprowadzi w życie ważną zasadę konstytucyi i przyczyni się do uproszczenia i uregulowania Naszego publicznego systemu rachunkowości. Miło Mi wspomnieć o tem, że konieczne ulepszenia w sądownictwie zajmują ciągle uwagę Panów, i spodziewam się zbawiennych skutków po tych ulepszeniach, jakie zaprowadziliście pod względem toku procesów w wyższych trybunałach prawa pospolitego. Środki, któremi staraliście się Panowie ulepszyć administracyę i statuta uniwersytetu w Oxford, przyczynią się — jak się spodziewam — znacznie do powiększenia sławy i pożyteczności tego naukowego instytutu. Chętnie potwierdziłam środek, który uradziliście panowie dla uchylenia przedajności i haniebnych zabiegów przy wyborach, i mam nadzieję, że środek ten sprawi pożądany skutek, to jest położy koniec złemu, które pozostawione bez przeszkody, mogłoby poniżyć w oczach świata nasz system reprezentacyjny. Jestto Mojem największem życzeniem, abyście Panowie, powróciwszy do rozmaitych hrabstw Waszych, chcieli zachować jak dotychczas ducha zgody i jedności pomiędzy sobą. Pozbawieni błogosławieństw spokoju za granicą powinniśmy teraz więcej niż kiedykolwiek starać się o to, by utrwalić i powiększyć wewnątrz korzyści Naszego położenia, i Ja też z prawdziwą radością spoglądam na postęp ruchu przemysłowego i pomyślności powszechnej, która dzięki Opatrzności panuje w całym kraju. W zupełnem przekonaniu o tych korzyściach nieprzestanę modlić się w pokorze serca, abyśmy i nadal stali się godnymi łaski Wszechmocnego i za ojcowską

pomocą Jego byli w stanie zakończyć w sprawiedliwy i zaszczytny sposób teraźniejszą wojnę. *(Zeit.)*

(Rozprawy w izbach. — Rzecz sprawy oryentalnej.)

Londyn, 11. sierpnia. Na wczorajszem posiedzeniu *Izby wyższej* zaproponował margrabia *of Clanricarde* adres żądający dalszego wyjaśnienia szczegółów prowadzenia wojny i co do zawartych umów z państwami obcemi w sprawie zawikłań oryentalnych. Earl *of Clarendon* odrzekł, że tylko uchybienie formy wstrzymało przedłożenie austryacko-tureckiego traktatu, a zresztą wiadoma już jego osnowa. Poseł angielski przy Porcie wysokiej nieotrzymał żadnych poleceń względem tego traktatu i doniósł tylko rządowi swemu, że Turcyi doradzał podpisać traktat pomieniony. Rząd też Jej Mości królowej krok ten pochwalił. Lecz powziąwszy rząd Jej Mości królowej osnowę pomienionego traktatu oświadczył Austryi, że obsadzenie jednej części terytoryum tureckiego jest sprawą bardzo drażliwą, że mogłoby nastąpić tylko do czasu i że przytem musiałoby dziać się wszystko w imieniu i interesie sułtana. Austrya zgodziła się na to zupełnie. Z końcem miesiąca czerwca otrzymano w Wiédniu wiadomość, że Rosyanie wychodząc z Bukaresztu chcieli zabrać ze sobą archiwa, milicyę i najznakomitszych mieszkańców; rząd więc austryacki wysłał jednego jenerała do głównej kwatery sprzymierzonych z tem uwiadomieniem, że myśli zająć część Wołoszczyzny tytułem przywrócenia tam porządku a nie w charakterze mocarstwa wojującego, zwłaszcza że niezostaje w wojnie z Rosyą. Na to oświadczyła Anglia, że do wkroczenia tego może Austryę upoważnić tylko przyzwolenie i życzenie Porty. Francya wyraziła się w tym samym duchu, a Porta mianowała ces. komisarza dla rozpoznania zachowania się hospodarów podczas zeszłorocznego wkroczenia Rosyan do kraju. Austrya uwiadomiła następnie rząd angielski w sposób urzędowy, że mianowanie komisarza pochwala zupełnie. Teraz mają już Rosyanie opuścić Wołoszczyznę, co zapewne nastąpi dla obecności wojsk angielsko-francuskich w Warnie, a jeszcze więcej dla zajętego przez armię austryacką stanowiska. — W ogóle niewidzi potrzeby odwoływać dawniejszego twierdzenia swego, że na Austryi można spokojnie polegać. Równocześnie jednak zaprzecza temu jaknajwyraźniej, jakoby operacye mocarstw zachodnich zależały w czemkolwiek od Austryi. Przyznaje zresztą, że interesa Austryi śród tej walki są więcej zawikłane i sprzeczniejsze, niż Anglii i Francyi. Intencye państw ostatnich są wiadome. Uważają one Rosyę za niebezpieczne mocarstwo dla pokoju Europy; jeżli Rosya jest istotnie tak potężna, tak jak-to wielu utrzymuje, tedy należy ją osłabić, a jeżli niema tej potęgi, tedy wypada wykryć jej niemoc. Anglia i Francya nie ma w tej walce łamać się z takiemi trudnościami jak Austrya. Oświadcza to z największą przyjemnością, że w ciągu ostatnich 36 godzin — a zatem od tego czasu, kiedy o wychodzie Rosyan z księstw naddunajskich otrzymano w Wiédniu wiadomość — wymieniano między rządem angielskim i Austryą noty, które kiedyś ogłoszone przekonają o tem, że Austrya tak jak i Anglia niemyśli wcale o powrocie do „status quo". Szanowny lord upewnia dalej, że ostatnie zwycięztwa tureckie ułatwiły sprzymierzeńcom przedsięwzięcie tej ważnej wyprawy, o jakiej szanowny margrabia wspomina (wyprawa na Sebastopol.) Co zaś do morza bałtyckiego, tedy walka przeciw nieprzyjacielowi kryjącemu się z flotą swoją po-za skałami granitowemi, jest prawie niepodobna. — Floty wszakże jego blokowano, handel jego na morzu zniszczono, a angielski zabezpieczono. Nie są-to wprawdzie dzieła heroiczne, lecz na publiczną opinię wszystkich klas w Rosyi sprawią może większe wrażenie, niżby to uczynić zdołało wzięcie Sebastopolu lub Helsingfors. Dodać jeszcze musi, że Anglia i Francya życzyłaby sobie współudziału innych rządów, lecz i to pewna, że od tego niezawisło bynajmniej stałe postanowienie tych państw co do zawarcia godnego i trwałego pokoju, mogącego kres wojnie położyć. Uzasadnienie adresu przyjęto. *(W. Z.)*

Francya.

Monitor ogłasza następujące dokumenta:

I.

„Hrabia Nesselrode do księcia Gorczakowa, rosyjskiego ambasadora w Wiédniu.

St. Petersburg 17. (29.) czerwca 1854.

Mości Książe!

Hrabia Esterhazy zakomunikował mi depeszę, którą nas jego gabinet wzywa, obecnemu przesileniu w ten sposób koniec położyć, ażebyśmy zaniechali w operacyach naszych posuwać się dalej po tamtej stronie Dunaju i opuścili Księztwa Naddunajskie w jak najkrótszym czasie.

Hrabia Buol uzasadniając to życzenie austryackiemi i niemieckiemi interesami, któreby zagrożone były przedłużeniem i rozszerzeniem walki nad Dunajem, opiera się na tem, że nasza okupacya księztw była głównym powodem walki. Prosimy go, by nam pozwolił niejakich zastrzeżeń w tym względzie.

Okupacya księztw nie przeszkadzała otwarciu i dalszemu tokowi negocyacyi. Nie spowodowała również zaniechania noty Wiédeńskiej, odrzucenia propozycyi przedłożonych w Ołomuńcu za spółdziałaniem i przyzwoleniem Austryi, ani zupełnej zmiany wszystkich dawniejszych podstaw negocyacyi, a jeżli odtąd rozbiły się wszelkie usiłowania ku pojednaniu, nie może jednak gabinet austryacki zapoznać, że to nastąpiło z przypadków i daleko zawilszych powodów, o których dzisiaj wolimy zamilczyć, by uniknąć niemiłych rekryminacyi. Na wezwanie ze strony Francyi i Anglii odpowiedzieliśmy milczeniem, gdyż forma jego była ubliżająca, iż poprzedziły je widoczne wyzywania, iż nie podano w niem żadnych warunków wzajemności; jeżli potem wojna nastąpiła, to wymaga słuszność szukać powodu jej nie w naszej odpowiedzi ile raczej w tonie i wyrazach, któremi ją wywołano.

Jakkolwiekbądź, jeżli zdaniem rządu austryackiego przedłużona okupacya Księztw Naddunajskich była powodem wojny, tedy musi ztąd wynikać, że z ustaniem tej okupacyi ustanie także wojna ze względu, iż kroki nieprzyjacielskie będą wstrzymane. Jestże gabinet Wiédeński w położeniu dać nam to zapewnienie?

Nie może ujść uwagi jego, że od pierwszej chwili, w której nam Porta wydała wojnę, że mianowicie odkąd widownię tej wojny przeniesiono zewnątrz Turcyi na nasze morza i wybrzeża, i w ten sposób nad miarę ją powiększono, że odkąd okupacya księztw, jakikolwiek był jej pierwotny charakter, stała się dla nas tylko wojskową pozycyą, ich zatrzymanie lub opuszczenie jest przedewszystkiem podrzędne względom strategicznym. Jest przeto rzeczą jasną, że nim ze względu na położenie Austryi opuścimy dobrowolnie jedyny punkt, z którego przy zaczepnem działaniu pozostają nam niejakie szanse przywrócenia na korzyść naszą równowagi, która zresztą wszędzie jest przeciw nam, powinniśmy znać przynajmniej bezpieczeństwo, jakie nam Austrya podać może; jeżli bowiem kroki nieprzyjacielskie będą dalej przedsiębrane, natenczas mocarstwa uwolnione od wszelkiej obawy w Turcyi będą mogły według upodobania ścigać nas na opuszczonem terytoryum, lub użyć wszelkich swoich sił zbrojnych do najazdu na nasze azyatyckie lub europejskie wybrzeże, by włożyć na nas warunki niepodobne do przyjęcia; jest więc rzeczą widoczną, że Austrya żądałaby od nas, 'byśmy dla ofiary bez pożytku dla nas osłabili się moralnie i materyalnie.

Żądać po Rosyi, ażeby się naraziła na samowolność swych nieprzyjaciół, podczas gdy oni nie kryją się z zamiarem złamania lub uszczuplenia jej potęgi, wystawić Rosyę na wszelkie zamachy, jakie jej nieprzyjaciołom zdawać się będą stósowne, ograniczając ją wszędzie na działanie odporne, odebrać nakoniec Rosyi w imieniu pokoju wszelkie środki, by ten pokój nie stał się dla niej zgubny i hańbiący, wszystko-to byłoby aktem tyle sprzecznym z wszelkiemi prawami słuszności, z wszelkiemi zasadami honoru wojskowego, iż chętnie wierzymy, że myśl taka nie powstała ani na chwilę w duszy Jego Mości Cesarza Franciszka Józefa.

Dwór Wiédeński komunikując nam protokół z d. 9. kwietnia, zwraca szczególną uwagę naszą na stanowcze w obec mocarstw zachodnich przyjęte zobowiązanie przywieść do skutku wszelkiemi środkami ostateczną ewakuacyę Księztw Naddunajskich; ale Austrya przyjmując to zobowiązanie, nie mogła się dać ograniczyć w wyborze najstósowniejszego jej zdaniem środka podać Rosyi możność przedsięwzięcia tej ewakuacyi w sposób zaszczytny i bezpieczny. Przyjęte zobowiązanie nadało jej przeciwnie prawo nalegać u mocarstw na to, ażeby wymaganiami swemi nie utrudniały skutku jej usiłowań. To samo rozumie się o austryackich i niemieckich interesach handlowych, do których się odwoływano przeciw przedłużeniu lub rozszérzeniu naszych operacyi wojennych. Interesa te upoważniają gabinet Wiédeński oprzéć się w obec obydwóch mocarstw na tych samych powodach, jakie przeciw nam uzasadniono; jeżli bowiem interesa Austryi i całych Niemiec mogą chwilowo ucierpić przez nasze operacye nad Dunajem, to równie jak interesa wszystkich państw neutralnych będą tem pewniej i tem więcej dotknięte operacyami morskiemi Francyi i Anglii na morzu czarnem, na morzach północnych i na Bałtyku.

Niechaj tedy rząd austryacki po dokładnem rozważeniu tych uwag oświadczy się w obec nas względem gwarancyi bezpieczeństwa, które nam dać może; z uszanowania dla życzeń i interesów Niemiec skłoniłby się Cesarz potem wejść w układy o dokładne oznaczenie epoki ewakuacyi.

Gabinet Wiédeński może już naprzód być przekonanym, że jest równie życzeniem Jego ces. Mości położyć jak najprędzej koniec przesileniu, które obecnie ciąży na wszystkich stosunkach europejskich. Nasz dostojny Pan życzy sobie jeszcze pokoju, równie jak go oddawna pragnął. Nie chce bynajmniej, jak to już powtórnie oświadczyliśmy i znowu oświadczamy, ani przedłużać okupacyi księztw na czas nieoznaczony, ani je nazawsze zajmować, ani wcielać je do państw swoich, a tem mniej obalać państwo tureckie. Jakoż pod tym względem nie robi żadnych trudności, by odpowiedzieć trzem zasadom w protokole z dnia 9. kwietnia wyrzeczonym.

Całość Turcyi: ten punkt zgadza się zupełnie ze wszystkiem cośmy dotychczas wyrzekli, i nie będzie z naszej strony zagrożony dopóty, dopóki go przestrzegać będą mocarstwa, zajmujące w tej chwili wody i lądowe terytoryum Sułtana.

Ewakuacya Księztw Naddunajskich: gotowi jesteśmy przedsięwziąć ją za pomocą stósownych gwarancyi.

Ustalenie praw Chrześcian w Turcyi: Wychodząc z zasady, że cywilne prawa mające się uzyskać dla wszystkich chrześciańskich poddanych Porty, są nierozłączne od praw religijnych, jakto protokół stypuluje, i że byłyby bez wartości dla naszych spółwyznawców, gdyby przy uzyskaniu nowych przywilejów nie zatrzymali dawnych, oświadczyliśmy już, że w takim razie byłyby wypełnione żądania Cesarza do Porty wniesione, powody nieporozumienia usunięte, a Jego Mość Cesarz byłby gotów przyczynić się do europejskiej gwarancyi tych przywilejów. Gdy to są zdania Cesarza o podanych w protokole głównych punktach, zdaje nam się tedy, że jeżli mocarstwa chcą pokoju bez skrytych myśli czyniących go niepo-

dobnym nie będzie trudno osiągnąć go na tej potrójnej podstawie lub przynajmniej za pomocą zawieszenia broni przygotować układy o pokój.

Oto nadzieja, którą W. Excel. zechcesz oświadczyć gabinetowi austryackiemu przy zakomunikowaniu tej depeszy.

Przyjm Pan itd.

Nesselrode".

(Drugi dokument nastąpi).

(Poczta Paryska. — Cesarstwo w Biaritz. — Książęta Hiszpańscy. — Przygotowania do drugiej wyprawy na Bałtyk. — Nowy teatr.)

Paryż, 9. sierpnia. Jej Mość Cesarzowej posłużyły bardzo kąpiele morskie; często przejeżdża się w towarzystwie jednej damy honorowej po-nad brzegami morza, sama się powożąc. Cesarz zajmuje się wiele budową rezydencyi niedaleko morza, i zatrudnił tem przeszło stu robotników. — „Patrie" utrzymuje, że hrabia Montemolin nie wyjechał wcale z Neapolu, gdzie już od kilku miesięcy bawi, zajmując pomieszkanie w pałacu Capo di Monte. Książę Salerno bawi przy nim, infant zaś Don Sebastian w Badenie pod Wiédniem. — Dziennik pomieniony twierdzi zresztą, że uprzedzenie dla konstytucyi z 1837 lub 1845 nie poróżni zapewne Espartera z O'Donnelem. — Słychać tu już teraz o przygotowaniach do wysłania drugiej dywizyi na morze bałtyckie, a to na tych okrętach, które z wysp alandzkich powrócą. — Niedaleko hotelu „De ville" zakładają nowy teatr narodowy. Kierunek jego objąć ma p. Derby, jeden z najlepszych dramatyków Francyi. *(Zeit.)*

Niemce.

(Żałoba po Królu Saskim.)

Berlin, 12. sierpnia. Dwór królewski przybrał wczoraj czterytygodniową żałobę po królu saskim.

Damy nosić będą czarne suknie jedwabne, a mianowicie przez ciąg pierwszych dni czternastu czarny ubior na głowie, czarne rękawiczki i czarne wachlarze, przez ciąg ostatnich dni czternastu biały ubior głowy, białe rękawiczki i białe wachlarze, a w ostatnich ośmiu dniach z fasblondami.

Mężczyźni zaś, jeżli nie przywdzieją uniform, nosić mają przez ciąg pierwszych dni czternastu czarne sprzączki i szpadę, a przez ciąg ostatnich dni czternastu sprzączki i szpadę białą. *(Zeit.)*

(Raport zgonu Jego Mości króla Saskiego.)

Drezdno, 11. sierpnia. Od flgeladjutanta majora Zezschwitz, który ś. p. Królowi saskiemu towarzyszył w podróży, nadszedł następujący raport do ministra domu królewskiego pana Zeschau:

„Pod Imst, wieś Brennbüchel, 9. sierpnia, godzina 11. zrana:

Podpisany wypełniając smutny obowiązek donosi Waszej Excelencyi z głębokim żalem co następuje: Jego król. Mość odbywszy 7go i 8go sierpnia szczęśliwie i w najlepszem zdrowiu podróż do Alpu-Lizy a ztamtąd do Silz, postanowił dzisiaj zwiedzić jeszcze wnijście do doliny Pitzthal. Jego królew. Mość najął dla przejazdzki do Wens powóz pocztowy w Imst. W drodze ze wsi Brennbüchel ku mostowi nadół zrana o $^3/_4$ na 10tą, pocztylion zjeżdżając nadół przewrócił powóz na skręcie. Jego król. Mość, niżej podpisany i lokaj pokojowy Kleeberg zostali wyrzuceni z powozu i podczas gdy dwaj ostatni odnieśli tylko lekkie kontuzye, uderzył koń naręczny Jego król. Mość, który wypadł naprzód tak silnie w tylną część głowy, że Jego król. Mość natychmiast utracił przytomność. Przywołanym ludziom, którzy w pobliżu robili w polu, kazałem zanieść natychmiast Jego król. Mość przy pomocy lokaja pokojowego do pobliskiej oberzy w Brennbüchel, a sam pospieszyłem tymczasem napowrót do Imst dla sprowadzenia pomocy lekarskiej. Z jedynym w Imst obecnym chirurgiem Rocker powróciłem jaknajspiesznićj do Brennbüchel i dowiedziałem się od niego po opatrzeniu Jego król. Mości, że rana jest bardzo niebezpieczna. Potrzebne podług jego zdania puszczenie krwi nastąpiło natychmiast, ale krew niepłynęła już prawie. Przywołany z Brennbüchel kapłan opatrzył Jego król. Mość ostatniemi sakramentami i już o pół do 11stej zrana oddał Jego król. Mość ducha, nieodzyskawszy więcej przytomności. Powóz extrapocztowy, wysłany po lekarza do Wens, powrócił z nim zapóźno. Obadwaj lekarze oświadczyli, że przyczyną tak nagłego zgonu było wstrząśnienie mózgu, sprawione uderzeniem konia. Po zgonie Jego król. Mości wyprawiłem sztafetę do Insbruka, ażeby przybył najpierwszy lekarz tamtejszy poczynić potrzebne urządzenia dla zakonserwowania ciała. Ztamtąd też nadejdzie trumna dla tymczasowego przechowania zwłok.

Dla urzędowego potwierdzenia moich doniesień o tym nieszczęsnym wypadku, który jak Wasza Excelencya możesz być przekonanym, najgłębszym żalem mię napełnia, załączam do tego listu protokół spisany przez starostę okręgowego Freyeissen i świadectwa obudwu lekarzy. Z rozkazu starosty okręgowego będą strzelcy z Imst odbywać straż honorową przy najwyższych zwłokach zostających pod ciągłym dozorem byłych towarzyszy Jego król. Mości. Oczekując dalszych rozkazów Waszej Excelencyi zostaję etc. — Edward Zezschwitz." *(A. B. W. Z.)*

(Król Portugalski. — Napływ monety austryackiej.)

Gota, 6. sierpnia. *Goth. Ztg.* donosi, że król portugalski przyszedł już do zdrowia i dnia dzisiejszego był wraz z bratem swoim na nabożeństwie w tutejszym kościele katolickim.

Gera, 5. sierpnia. Temi czasy był w kasach publicznych tak wielki napływ talarów koronnych, tudzież austryackich cwancygierów i półcwancykierów, że ministeryum książęce chcąc skarb publiczny zachować od wszelkich strat wynikających z odmiennego kursu monet pomienionych, zakazało je w kasach publicznych przyjmować. Nadzwyczajnie wielkie masy monety tej przychodzą z księstwa Reuss (st. lin.) dokąd zaszły drogą spekulacyi prywatnej dla korzystania z wyższego niegdyś tam kursu, a teraz powracają znów do krajów ościennych dla pokrycia różnych wypłat. *(W. Z.)*

Rosya.

(Wiadomości telegraficzne.)

Gazeta Warszawska z d. 10. sierpnia podaje następujące niektóre szczegóły o działaniach floty nieprzyjacielskiej 22. czerwca. Flota nieprzyjacielska znajduje się pod flagą admirała Napiera koło wyspy Seskar, miała nieustanną komunikacyę z brzegiem za pomocą statków wiosłowych. O 1 z południa postawiono na wodzie w odległości 5 prawie lin od okrętów białe tarcze. O wpół do 2 poczęto strzelać kulami do celu; wkrótce jedna z tarcz została obaloną, inne zaś zostawały w całości do 3 godziny, o której przestano strzelać. Dzień był tak jasny, iż widać było jak kule przelatywały poza tarcze lub dosięgały takowych. 23. czerwca flota nieprzyjacielska opuściła Seskar. 24. mieszkańcy wyspy Seskar. przebywający tymczasowo we wsi Wistina, udali się na wyspę dla obejźrzenia swych skromnych mieszkań i ujźrzeli, iż domy ich na wpół obalone, drzwi, ramy okien i dachy poniszczone, któremu-to losowi uległy także sprzęty domowe włościan. Nieprzyjaciel zwiedził także kaplicę na wyspie znajdującą się, gdzie zostawił po sobie hańbę mu przynoszące pamiątki, a oprócz tego obdarł ołtarz z sukna, obalił kazalnicę i inne przedmioty, a zawieszone na ścianach kaplicy szpady zmarłych na wyspie oficerów rosyjskich, zostały zdjęte i połamane. Ze śladów pozostałych na piasku brzeżnym widać, że do wyspy przypływało wiele statków wiosłowych, które zaopatrzyły się w wodę ze studzien wiejskich. Z wielkiego kurhanu usypanego na brzegu wyspy wnosić można, że pochowano tu wiele ciał. 3. lipca z punktu do robienia spostrzeżeń na wyspie Kors-é (około Wazy) służącego, ujźrzano korwetę parową pod flagą rosyjską, jedna z szalup tej korwety zbliżyła się do wyspy Kors-é i nieprzyjaciel spalił na wyspie chałupę locmana wraz z przedmiotami jakie zawierała; z tą szalupą połączyło się jeszcze kilka z korwety wysłanych statków wiosłowych, z których poczęto dawać ognia z broni ręcznej do obywateli, którzy wówczas trudnili się na morzu połowem ryb; rybacy dopłynęli do brzegu, lecz wychodzący z łodzi rybaka Andersa Norgorda małoletni jego syn, ugodzony został kulą w piersi, co spowodowało, iż matka i ojciec małoletniego pozostali przy nim na brzegu. Nieprzyjaciel przybywszy do brzegu, zabrał ich wraz z kilkoma rybakami, którzy przyszli w pomoc nieszczęsnym rodzicom i odwiózł na korwetę, lecz później puścił ich na brzeg. Obecnie dziecię leczy się w szpitalu gubernialnym, lecz wątpić należy by przyszło do zdrowia; trudno powiedzieć z pewnością, do jakiego narodu należy korweta nieprzyjacielska; jednakże z odzieży osady wnosić można, że to statek francuski; korweta stanęła na mieliznie, z której gdy ściągniętą została, odpłynęła na północ. Naprzeciw miasta Hamle-Karlebi ukazały się znowu statki nieprzyjacielskie. *(Rząd. Gaz.)*

(Ruch statków przy porcie Archangielskim.)

6. maja parostatek „Poleznyi" przybył z portu Lapomińskiego i przyholował gabarę nr. 8. 7. maja parostatek „Smirnyi" przybył z portu Lapomińskiego. Tegoż dnia przybyły z monasteru Sołowieckiego cztery transporta z kosztownościami klasztoru, dawnemi księgami i rękopismami. 9. maja szkuna „Gwiazda Podbiegunowa" odpłynęła na morze dla zabrania z latarni Żyżgińskiej komendy i aparatów do oświetlenia służących. 11. maja przypłynął do portu pierwszy okręt kupiecki, szkuna Duńska „Marya" z balastem. 15. maja szkuna „Gwiazda Podbiegunowa" zabrawszy komendę i aparaty latarni Żyżgińskiej, wróciła szczęśliwie do portu. 25. maja spuszczono na morze zbudowane tu łodzie kanonierskie, do roboty których wzięto się 6. marca pod dozorem Inżyniera okrętowego, pułkownika Zaguliajewa, według dawnych rysunków jakie w porcie miano. Części i szalowanie tych łodzi są modrzewiowe i sosnowe, a belki pod pokładami, same podkłady i całe wnętrze z samego li drzewa sosnowego. Części podwodne i nadwodne połączone są żelazem. *(Gaz. Warsz.)*

Księstwa Naddunajskie.

(Doniesienia z teatru wojny. — Flotyla rosyjska. — Admirał Nachimów. — Porta zawarła traktat z Szamilem.)

Wiédeń, 14. sierpnia. Z *Gałaczu* i z *Ibrailowa* donoszą z 6. sierpnia, że Rosyanie ustępują nietylko z głębi kraju, lecz nawet i z nad-Dunaju. Wszystkie okręta rosyjskie zgromadzają się w zatoce ismailskiej w Bessarabii, gdzie na przezimowanie poczyniono już różne przygotowania. Wojska w Gałaczu i Ibraiłowie zasłaniać mają boki linii odwrotnej. Wszystkie znajdujące się w pochodzie posiłki przeznaczone do Mułtan zwracają się teraz do Odesy, gdzie rozłożony być ma nowy obóz.

Według nadesłanego na *Odesę* sprawozdania z 6. sierpnia wypłynął rosyjski wice-admirał Nachimów 4. sierpnia z większą częścią floty z Sebastopola, krążył w okolicach pomienionego portu i znów do Sebastopola zawinął niespotkawszy się z żadnym okrętem nieprzyjacielskim. Jeden z pocztowych paropływów zawiózł do Odesy wiadomość o tej wyprawie i również niezdybał się w drodze z żadnym okrętem nieprzyjacielskim.

Z *Warny* piszą z 5go, że na okręta ładowano znaczną ilość faszyn, worów, koszów szańcowych i innych materyałów do stawia-

nia bateryi lądowych. W porcie warneńskim znajduje się do 200 okrętów prywatnych, paropływów i okrętów żaglowych; inne znów okręta stoją w Mangalia i Kustendży dla uzupełnienia środków transportowych armii sprzymierzonej. Okręta wynajęto począwszy od połowy sierpnia na ciąg czterech tygodni i przeznaczone są na wybrzeża czerkieskie. Między Szamylem i Portą stanął wyraźny traktat zaczepny i odporny; podpisał go 4. sierpnia w Warnie pełnomocnik Porty, Mehmet Emir Basza i kuzyn Emira, Nemin Aga. — Wszystkie okręta floty sprzymierzonej, które po części krzyżowały po morzu, a częścią stały na rozmaitych stacyach, otrzymały rozkaz zebrania się w Balczyku najdalej do 15. sierpnia. *(Ll.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 16. sierpnia. Jego Mość król Portugalii i Jego królewicz. Mość książę Oporto przybyli d. 14. b. m. o god. $2\frac{1}{4}$ z Bodenbach do Pragi i wysiedli w hotelu „zum englischen Hof".

— Z Petersburga donoszą telegrafem: Według doniesień z Kaukazu pobił jenerał-lejtnant *Wrangel* d. 1. sierpnia na czele skoncentrowanego pod Erywanem oddziału stojący pod Bajazid korpus turecki na głowę. Zdobyto cztery działa, siedmnaście chorągwi i dwa obozy. Trzy tysiące Turków poległo na pobojowisku. — Jenerał Wrangel zajął miasto Bajazid, którego mieszkańce wysłali doń deputacyę z wezwaniem, ażeby ich uwolnił od ciemięztwa Turków. *(W. Z.)*

Sztokholm, 14. sierpnia, popołudniu. Wojska, które wylądowały na wyspie Aland, powznosiły od d. 11. b. m. baterye i cernowały Bomarsund. Dnia 12. zrobili Rosyanie wycieczkę, ale ich odparto. Sądzą, że dzisiaj rozpocznie się bombardowanie. *(Abbld. W. Z.)*

Paryż, 15. sierpnia. Przedstawienie na polu Marsa odbyło się pomyślnie; piękna pogoda sprzyjała uroczystościom. *(L. k. a.)*

Konstantynopol, 7. sierpnia. Wyprawa na Krym i późniejszy atak od strony morskiej i lądowej na Sebastopol nastąpią niewątpliwie. 50—60.000 ludzi ma jaknajprędzej wylądować pod ochroną dział floty. Łodzie do wysadzenia na ląd przybędą w tym tygodniu. St. Arnaud wyjechał znowu do Warny. Szamyl żąda rewersu Porty przeciw wszelkim pretensyom władztwa w krajach kaukazkich, następnie zaczepnego i odpornego przymierza przeciw Rosyi na przyszłość. — Wice-admirał Lyons bawi jeszcze tutaj; cholera ustaje. *(W. Z.)*

Pod Babadagem zaszła potyczka forpocztowa między Baszi-Bozukami i kozakami. Pułkownik Dubreuil odniósł lekką ranę. *(Lit. kor. austr.)*

Ateny, 11. sierpnia. Tassaros, Metaxas i ich spółwinni zostali uwolnieni. Ambasador angielski wyraził imieniem Jej Mości Królowej ministerstwu, a szczególnie panu Kalergis uznanie jego usiłowań ku pacyfikacyi kraju. Kalergis przyrzekł izbom zdać sprawę z czynności swoich, opuścił tymczasowo swą posadę i udał się do Pireju. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 1. sierpnia. W drugiej połowie lipca płacono na targach w Kołomyi, Śniatynie i Kuttach w przecięciu za korzec pszenicy 8r.27k.—7r.37k.—8r.8k.; żyta 7r.36k.—6r.50k.—7r.18k.; jęczmienia 5r.36k.—5r.18k.—5r.; owsa 5r.21k.—0—4r.8k.; hreczki 5r.12k.—0—5r.52k.; kukurudzy 5r.36k.—5r.26k.—5r.40k; kartofli 2r.30k.—0—2r.24k. Za cetnar siana 2r.—2r.20k.—1r.36k., wełny w Kuttach 40r. Sąg n. a. drzewa twardego 6r.—15r.20k. (sąg lasowy)—5r.58k., miękkiego 4r.—0—4r.56k. Funt mięsa wołowego kosztował $3\frac{4}{5}$ k.—$3\frac{4}{5}$k.—4k. i garniec okowity 2r.15k.—2r.—1r. 45k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 18. sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	31	5	35
Dukat cesarski	„ „	5	37	5	40
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	47	9	50
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$52\frac{1}{2}$	1	$53\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	48	1	50
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	22	1	23
Galicyjskie listy zastawne za 100 zr.	„ „	—	—	—	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 18. sierpnia 1854.

		zł.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16. sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 100 l. — Augsburg $120\frac{1}{2}$ l. — Frankfurt $119\frac{5}{8}$ l. — Hamburg $88\frac{1}{2}$ l. — Liwurna — . — Londyn 11.43 l. — Medyolan $118\frac{3}{4}$ l. — Paryż $141\frac{1}{4}$ l.

Obligacye długu państwa 5% $86\frac{1}{16}$ — $86\frac{1}{8}$. Detto S. B. 5% 96 — $96\frac{1}{2}$. Detto $4\frac{1}{2}$% $74\frac{3}{4}$—$74\frac{7}{8}$. Detto 4% $66\frac{5}{8}$—$66\frac{3}{4}$. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% 89 — $89\frac{1}{2}$. Detto z r. 1852 4% $86\frac{1}{2}$ — 87. Detto 3% 53 — $53\frac{1}{2}$. Detto $2\frac{1}{2}$% $42\frac{3}{8}$—$42\frac{1}{2}$. Detto 1% $17\frac{1}{4}$—$17\frac{1}{2}$. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% $81\frac{1}{2}$—82. Detto z krajów kor. 5% 80—$80\frac{1}{4}$. Pożyczka z r. 1834 $220\frac{3}{4}$—$221\frac{1}{4}$. Detto z r. 1839 $128\frac{1}{4}$—$128\frac{1}{2}$. Detto z 1854 $90\frac{1}{4}$—$90\frac{5}{16}$. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 56 — 57. Obl. lom. wen. pożyc. r. 1850 5% 96 — 98. Akc. bank. z ujmą 1290 — 1292. Detto bez ujmy 1063—1065. Akcye bankowe now. wydania 1024—1026. Akcye banku eskomp. $96\frac{3}{4}$ — 97. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 174 — $174\frac{1}{8}$. Wied.-Rabskie $80\frac{1}{2}$ — 81. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 273 — 275. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 15 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynburgsko - Neusztadzkiej $60\frac{1}{2}$ — 61. Detto żeglugi parowej 588 — 590. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 569 — 570 Detto Lloyda 555 — 558. Detto młyna parowego wiedeń. $131\frac{1}{2}$—132. Renty Como $13\frac{5}{8}$—$13\frac{3}{4}$. Esterhazego losy na 40 złr. $84\frac{1}{4}$—$84\frac{1}{2}$. Windischgrätza losy 29 — $29\frac{1}{4}$. Waldsteina losy $28\frac{3}{4}$—$28\frac{7}{8}$. Keglevicha losy $10\frac{1}{4}$—$10\frac{1}{2}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $24\frac{3}{4}$ — $24\frac{7}{8}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wied. d. 16. sierpnia o pół do 2. popołudniu.

Ces. dukatów stęplowanych agio $24\frac{3}{4}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $24\frac{1}{4}$. Ros. imperyały 9.33. Srebra agio $20\frac{1}{2}$ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. sierpnia.

P. Turkuł Felix, z Seredca. — Hr. Apraxin, c. rosyjski porucznik marynarki, z Krakowa. — P. Zuckerbecker Jan, konzul meklenburski, z Odessy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. sierpnia.

J. E Hr. Mier, do Żółkwi. — P. Romaszkan Zygmunt, do Uherska.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	"	'''	''''				
6 god. zrana	27	8	5	+ 14°	+ 18°	północ.-zach. 0	pogoda
2 god. pop.	27	9	5	+ 18°	+ 14°	zachodni 1	deszcz
10 god. wie.	27	5	2	+ 16°		„	„

TEATR.

Dziś: Przedst. niem. „**Der böse Geist Lumpacivagabundus,**" czyli: „**Das liederliche Kleeblatt.**"

KRONIKA.

Piękne Widoki Truskawca wydała litografia Piotra Pillera. Wykształcony talent autora umiał schwycić piękności okolic naszych podgórskich, zręczne pióro biegłego artysty umiało oddać wszelkie osobliwości, jakie przedmiot sam z siebie, jakie otok światła i całej natury przed oko nasuwa. Autor widoków P. Titz zeskarbi sobie wydaniem ozdob kraju naszego wdzięczność Ziomków, i dowodzi oraz że praca z zamiłowaniem przewyższa wszelkie inne przedsiębierstwa podejmowane z zarobku. Kto porówna dawne wydania widoków Galicyi, przyzna obrazom Truskawca P. Titza najchlubniejsze zalety.

Dziennik marynarki austryackiej zawiera następujący przegląd stanu marynarki austryackiej z końcem roku 1853, dowodzący o wielce pomyślnym postępie w tym względzie. Marynarka austryacka składała się aż do owego czasu z sześciu fregat. Nazwy ich są następujące: Schwarzenberg o 60 działach, Bellona o 50, Novara o 42, Venus o 32, Radetzky (będący w budowie) o 31 i Juno o 10 działach. Dalej z sześciu korwet: Karolina o 24 działach, Diana o 24, Leipzig o 20, Minerva o 14, Titania o 12, szóstą o 22 działach zaczęto budować. Siedm brygów: Montecuccoli, Orestes, Pilades, Pola, Triest, Triton, Hussar, każdy o 16 działach. Pięć goellet: Elisabeth o 12 działach, Phoenix o 12, Arethusa o 10, Artemisia o 10, Saida (będąca w budowie) o 6 dział. Dwa pramy: Morgibello i Vesuv, każdy o 12 działach. Jeden okręt bombardierski: Saetta o 10 działach. Trzydzieści i cztery penichów czyli łodzi, każda o 3 działach: Agile, Amazona, Andromacha, Amphitrite, Adler, Astuta, Aspis, Bachus, Bocchese, Brenta, Ceres, Diana, Hecate, Helena, Furiosa, Iris, Laibach, Lampreda, Leda, Leggera, Linca, Modesta, Morlacco, Najade, Pallas, Palma, Schwalbe, Salona, Schlange, Sibilla, Sirene, Fuchs, Zara. Ośmnaście łodzi kanonierskich, każda o 4 działach: Callige, Calypso, Concordia, Constanza, Danä, Didon, Fulminante, Galatea, Gelosa, Medusa, Merope, Pandora, Proserpina, Stella, Tartara, Tremenda, Veruda, Vienese. Pięć brygów szonerów: Bravo, Chamäleon, Delphin, Dromedar, Fidus. Dziewięć trabaklów i jedenaście parope. ływów: Custocca o 6 działach, Lucia o 7, Volta o 6, Elisabeth (w budowie) o 6, Taurus o 5, Achilles o 4, Curtatone o 4, Hentzi o 4, Vulcan o 4, Alnoch o 2 działach i jacht parowy „Seemöve."

Wojenna marynarka austryacka posiadała więc z końcem roku upłynionego 104 okrętów i statków razem o 781 działach, a z tych była w budowie 1 fregata (propeller), 1 korweta (propeller), 1 goeletta i 1 paropływ.

Przewodnik lwowski.

Truskawiec kąpiele na Podgórzu karpackim — Widoki w pięciu obrazach: Zdrój Maryi — Truskawiec od Wschodu — Widok od studni Ferdynanda — Widok od sali w Truskawcu — Cerkiew w Truskawcu rysunku P Titza, są do nabycia po wszystkich księgarniach. Cena złr. dwa.

W handlu korzennym Karola Ferdynanda Milde dostanie zachwalony Paryski plaster uniwersalny od wszelkich ran i wyrzutów, tudzież od chorób skrofulicznych.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 33. Dodatku tygodniowego.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.